
"Celebracja Eucharystii w różnych obrzędach liturgicznych", Kazimierze Matwiejuk, Ząbki 2014 : [recenzja]

Liturgia Sacra. Liturgia - Musica - Ars 21/2(46), 489-490

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

CZESŁAW KRAKOWIAK, *Koncelebracja liturgii Mszy Świętej i sakramentów*, Sandomierz: Wydawnictwo Diecezjalne i Drukarnia 2014, ss. 137, ISBN 978-83-257-0729-3.

Tematyka koncelebry Mszy św. i innych sakramentów stała się niezwykle aktualna od czasu Soboru Watykańskiego II. O ile w tradycji Kościoła Zachodniego po *Tridentinum* nie była ona praktykowana, o tyle dzisiaj Kościół nie tylko daje możliwość koncelebry, ale nawet ją zaleca w przypadku, gdy w celebracji uczestniczy kilku kapłanów i żaden z nich nie ma obowiązku przewodniczenia Eucharystii dla dobra wiernych. Niewielka książka ks. Czesława Krakowiaka jest zbiorem opublikowanych już artykułów jego autorstwa dotyczących właśnie postawionej w tytule kwestii. Sam autor we wstępie zaznacza, że celem, jaki mu przyświecał, było zebranie rozporoszonych w różnych miejscach materiałów, by mogły stać się pomocą duszpasterską w doskonaleniu *ars celebrandi et praesidendi* ich posługi. Podjęta problematyka, oparta na solidnym fundamencie źródłowym, została podzielona na cztery główne części tematyczne. W pierwszej autor pochyla się nad problemem Mszy koncelebrowanej z biskupem w praktyce i prawodawstwie Kościoła przed wydaniem Mszału Pawła VI. To historyczne wprowadzenie pozwoliło autorowi przejść do współczesnej praktyki pastoralnej opartej na zaleceniach soborowej reformy liturgicznej. W trzeciej części uwaga koncentruje się na liczbie możliwych koncelebransów. Z kolei czwarta i ostatnia część książki dotyczy kwestii koncelebry poszczególnych sakramentów świętych.

KAZIMIERZ MATWIEJUK, *Celebracja Eucharystii w różnych obrządkach liturgicznych*, Ząbki: „Apostolicum” 2014, ss. 283, ISBN 978-83-912013-4-3.

Eucharystia jest bez wątpienia najcenniejszym skarbem, jaki został powierzony Kościołowi. To dzięki niej Kościół żyje i wypełnia swoje zbawcze posłannictwo w świecie, kontynuując polecenie Jezusa Chrystusa z Ostatniej Wieczerzy: „To czynicie na moją pamiątkę” (Łk 22,19). Na przestrzeni wieków chrześcijanie w różnych częściach świata czynili zadość temu wezwaniu i spotykali się na celebracji tej uobecniającej Pamiątki swojego Zbawiciela. Różne czynniki i uwarunkowania (historyczne, kulturowe, teologiczne, *etc.*) sprawiły, że celebracja Eucharystii nie jest jednostkowym monolitem, ale prezentuje raczej mozaikę sposobów i form liturgicznych, z których wszystkie są jednakowo czcigodne. Książka ks. Kazimierza Matwiejuka wydaje się być cenną panoramą prezentującą to bogactwo celebracji w Kościołach różnych obrządków. Już sam przegląd spisu treści czyni z książki publikację niezwykle ciekawą. Dotychczas bowiem, nawet jeśli w tytule pojawiała się sformułowanie „różne obrządki”, większość prac koncentrowała się zazwyczaj na tradycji rzymskiej, zaś inne ujmowane były skrótowo bądź analizowane pobieżnie. W tym wypadku jest inaczej: każda z omawianych tradycji liturgicznych została dobrze wyeksponowana i poświęcono jej porównywalną ilość miejsca. Książka dzieli się na siedem rozdziałów. Rozdział pierwszy poświęcony został celebracji eucharystycznej w Kościele chaldejskim, należącym do tradycji syro-orientalnej,

w którym ukształtowały się charakterystyczne anafory „bez słów ustanowienia”, które autor prezentuje. W rozdziale drugim czytelnik może zapoznać się z tradycjami eucharystycznymi Kościoła ormiańskiego, w trzecim — Kościoła maronitów. Rozdział czwarty to prezentacja celebracji koptyjskiej, a rozdział piąty odnosi się do najlepiej znanej spośród tradycji wschodnich — tradycji bizantyjskiej. W rozdziale szóstym analizie poddana została tradycja Kościoła rzymskiego. Ciekawym dopełnieniem pracy jest ostatni rozdział, siódmy, w którym autor pochyla się nad problemem uczestnictwa wiernych w celebracji największej z tajemnic naszej wiary. Oprócz solidnego warsztatu autora cenny dodatek w książce stanowią historyczne wprowadzenia, pozwalające czytelnikowi zaznajomić się nieco z historią poszczególnych tradycji liturgicznych, które wciąż jeszcze wydają się być znane zbyt mało. Warto zwrócić uwagę, że w publikacji zamieszczone zostały źródła oraz dwa indeksy — osobowy i rzeczowy, które ułatwiają sprawne posługiwanie się nią.

BOGUSŁAW MIGUT, ZBIGNIEW GŁOWACKI, WALDEMAR PAŁĘCKI (red.), *Quod itaque Redemptoris nostri conspicuum fuit, in sacramenta transivit. Sakramenty misterium Kościoła. Księga dedykowana Księdzu Profesorowi Czesławowi Krakowiakowi z okazji siedemdziesiątych urodzin*, Lublin: Wydawnictwo KUL 2014, ss. 417, ISBN 978-83-7702-930-5.

Treść: *Listy gratulacyjne*, s. 6–13; B. MIGUT, *Ks. prof. dr hab. Czesław Krakowiak. Życie i działalność dydaktyczno-naukowa do 2014 roku*, s. 15–27; CZ. KRAKOWIAK, *Bibliografia publikacji*, s. 29–55; D. BRZEZIŃSKI, *Liturgia chrześcijańska celebracją Misterium Chrystusa in sacramento w świetle źródeł liturgiczno-patrystycznych*, s. 59–68; A. ŻĄDŁO, *Pascha Jezusa i jej uobecnienie w liturgii*, s. 69–80; A. SIELEPIN, *Liturgiczne hodie, czyli nasze realia z Bogiem w realiach tego świata*, s. 81–99; J. DECYK, *Celebrowanie wiary — od źródeł soborowych do nowej ewangelizacji*, s. 101–115; D. KWIATKOWSKI, *50 lat po uchwaleniu Konstytucji o liturgii Sacrosanctum Concilium na Soborze Watykańskim II*, s. 117–130; H.J. SOBECZKO, *Zagadnienia liturgiczne w pierwszym roku nauczania papieża Franciszka*, s. 131–141; Z.M. GŁOWACKI, *Eklezjotwórcza rola sakramentów w eklezjologii komunii*, s. 145–155; B. NADOLSKI, *Sakrament chrześcijańskiej nadziei*, s. 157–160; J. NOWAK, „Z mojego weźmie i wam objawi” (*J 16, 14*), s. 161–168; W. PAŁĘCKI, *Nauka o obecności misterium zbawczych w świetle konferencji Odo Casela OSB „Die Mysterien Christi”*, s. 169–181; J.J. JANICKI, *Cele sakramentów świętych według Konstytucji o liturgii świętej (1963)*, s. 183–201; K. KONECKI, *Sakramenty na sympozjach polskich liturgistów*, s. 203–211; B. MIGUT, *Uczestnictwo w Eucharystii odpowiadające jej naturze*, s. 215–225; S. SZCZEPANIEC, „Wyznajemy Twoje zmartwychwstanie”. *Uczestnictwo w tajemnicy zmartwychwstania w celebracji Eucharystii*, s. 227–242; R. PIERSKAŁA, *Duchowość eucharystyczna*, s. 243–256; E. MATEJA, *Soborowe zasady aktywizacji duchownych i świeckich do czynnego udziału w liturgii z perspektywy 50-lecia wydania Konstytucji o liturgii*, s. 259–269; P. KULBACKI, *Dwustopniowy obrzęd chrztu dzieci*, s. 271–282; H. SŁOTOWIŃSKA, „Obrzędy po-